

Viața, nevoințele și pătimirea Sfântilor, slăviților și întru tot lăudaților Apostoli Petru și Pavel

Sfântul Apostol Petru, care mai înainte de apostolie se numea Simon, era de neam iudeu, din hotarele Galileei cea din Palestina, dintr-o cetate mică și neslăvită, care se numește Betsaida. El era fiul lui Ionă, din seminția lui Simeon și frate cu Sfântul Apostol Andrei, cel întâi chemat. Luînd pe fiica lui Aristobol, care era frate cu Sfântul Apostol Varnava, a născut dintr-însa un fiu și o fiică. Petru era simplu la obicei și neînvățat, însă temător de Dumnezeu; căci păzea poruncile Lui fără de prihană în toate lucrurile sale. Cu meșteșugul era pescar, căci, fiind sărac, trebuia să-și cîștige hrana casei sale din osteneala mîinilor, ca să hrănească pe femeie, pe copii, pe soacră și pe bătrînul său tată, Ionă. Andrei, fratele lui, trecînd cu vederea deșertăciunile și gîlceville lumii acesteia, și-a ales viața fără însoțire; și, ducîndu-se la Sfântul Ioan Botezătorul, care propovăduia pocăința la Iordan, s-a făcut ucenicul lui.

Andrei, auzind cuvintele învățătorului său, care arăta cu degetul pe Iisus, zicînd: *Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii...* și celelalte mărturii despre Domnul nostru Iisus Hristos, a lăsat pe Ioan și s-a dus în urma Lui cu un alt ucenic al Botezătorului Ioan. El singur a întrebat pe Hristos despre casă și despre viețuirea Lui, zicînd: *Învățătorule, unde locuiești?* Domnul le-a răspuns: *Veniți și vedeți. Ei s-au dus și au văzut unde locuia și au petrecut la Dînsul ziua aceea.*

A doua zi, ducîndu-se Andrei la fratele său, Simon Petru, i-a grăit: *Am aflat pe Mesia, Care se tilcuiește Hristos!* Apoi, l-a dus pe el la Iisus, Care, căutînd spre dînsul, i-a zis: *Tu ești Simon, fiul lui Ionă; Tu te vei chema Chifa, care se tilcuiește Petru.* Sfântul Petru îndată s-a rănit cu dragostea pentru Domnul, crezînd cu adevărat că este Hristos, Cel trimis de Dumnezeu pentru mîntuirea lumii. Dar nu și-a lăsat casa și meșteșugul, purtînd încă grijă de trebuințele casnicilor săi, la care lucru îl ajuta și Andrei din cînd în cînd, pentru tatăl său care îmbătrînise. Aceasta au făcut-o pînă ce amîndoi au fost chemați de Domnul la apostolie.

După ce Ioan a fost pus în temniță de Irod Agripa, Iisus Hristos, umblînd pe lîngă Marea Galileei, care se numește și a Tiberiadei sau lacul Ghenizaretului, a văzut pe Petru și pe Andrei, fratele său, aruncînd mrejele în apă, și le-a zis: *Veniți după Mine și vă voi face pe voi vînători de oameni.* Dar ce fel de vînători a vrut Domnul să-i facă pe ei? Aceasta a arătat-o la vînarea peștelui. Căci, intrînd în corabia lui Simon și poruncindu-i să arunce mrejele spre pescuit, la acea poruncă, Petru a zis: *Învățătorule, toată noaptea ne-am ostenit și nimic n-am prins; iar acum voi arunca mreaja după cuvîntul Tău.*

Făcînd aceasta, a prins mult pește, încît se rupea și mreaja de mulțimea peștelui. Aceasta era mai înainte închipuire a pescuitului cel duhovnicesc și al apostoliei; căci cu mreaja cuvîntului Domnului avea să vîneze multe popoare la mîntuire. Văzînd Simon Petru această minune, a căzut la picioarele lui Iisus zicînd: *Ieși de la mine, Doamne, că om păcătos sînt eu!* Aceasta a făcut-o pentru că îl cuprinsese spaimă pe el și pe toți cei ce erau cu el, de vînarea peștilor ce îi prinsese. Iar împotriva cuvintelor lui Petru, care zicea: *Ieși de la mine, Doamne...*, Domnul îl chema în urma Sa, zicîndu-i: "Vino după mine, că de acum vei fi pescar de oameni spre viață, în chipul în care ai pescuit acești pești spre moarte".

Din ceasul acela, Petru s-a făcut următor lui Hristos, precum și Andrei, fratele lui și ceilalți ucenici chemați. Domnul îl iubea pe el pentru dragostea inimii sale. Și a cercetat Domnul casa lui cea săracă prin venirea Sa, iar pe soacra lui care pătimea de boala frigurilor, a tămăduit-o prin atingerea mîinii. Noaptea, cînd Domnul a ieșit singur la rugăciune în loc pustiu, Sfântul Petru, nesuferind acum să fie fără Domnul nici un ceas, și-a lăsat casa și pe toți ai săi și a alergat în urma Lui, căutînd cu osîrdie pe iubitul său învățător. Și, aflîndu-L, i-a zis: *Toți te caută pe Tine, Doamne!* De acum nu se mai depărta de la El și petreceau împreună, îndulcindu-se de vederea feței Lui și de cuvintele cele dulci ca mierea; fiind singur văzător al minunilor Lui celor multe și mari, care arătat îl adevereau că este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în Care el a crezut cu neîndoire. Căci, precum a crezut cu inima spre dreptate, tot așa și cu gura a mărturisit spre mîntuire.

Venind Domnul în părțile Cezareei lui Filip, a întrebat pe ucenicii săi: *Cine zic oamenii că sînt?* Și i-au răspuns: *Unii, Ioan Botezătorul, alții Ilie, iar alții proorocul sau unul din prooroci.* Și iar a întrebat: *Dar voi cine spuneți că sînt?* Atunci Simon Petru a răspuns în numele celorlalți: *Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu.* Și a lăudat Domnul acea mărturisire a lui zicînd: *Fericit ești, Simone, fiul lui Iona, că trupul și sîngele nu ți-au arătat ție acestea, ci Tatăl Meu Cel din ceruri!* Și într-acea vreme i-a făgăduit Domnul lui, ca să-i dea cheile Împărăției cerului.

Petru, avînd dragoste fierbinte către Domnul, dorea să nu i se întîmple nici un rău lui Hristos. Deci, aflînd mai înainte de patimile Domnului, Îl oprea din neștiință, zicînd: *Doamne, fii Ție milostiv! Să nu Ți se întîmple Ție acestea!* Aceste cuvinte ale lui Petru au fost neplăcute Domnului, deoarece pentru aceasta venise El, ca prin pătimire să răscumpere neamul omenesc din pierzare; însă din cuvintele acelea s-a arătat dragostea cea osîrdnică a lui Petru către Domnul. Tot aici s-a arătat și nerăutatea lui; că, auzind acel cuvînt aspru de la Domnul: *Mergi înapoia Mea, satano!*, nu s-a mîniat, nici nu a plecat de la El, ci a primit cu dragoste acel cuvînt pedepsitor și-I urma Lui mai mult, cu toată osîrdia. Și, cînd mulți dintre ucenici nu reușeau să înțeleagă cuvintele Domnului, ziceau: *Aspru este cuvîntul acesta, deci, cine poate să-l asculte pe el?*; apoi s-au îndepărtat de Domnul. Și a zis Domnul celor doisprezece: *"Oare și voi voiți să vă duceți?"* Atunci, Simon Petru, i-a răspuns: *Doamne, la cine ne vom duce? Căci Tu ai cuvintele vieții veșnice, iar noi am crezut și am cunoscut, că Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu.*

O osîrdie și o credință ca aceasta avînd Sfîntul Petru către Domnul, a îndrăznit a cere de la Dînsul umblarea pe apă; căci, ieșind Petru din corabie, umbla pe apă ca să vină la Iisus. Dar, de vreme ce înainte de primirea Sfîntului Duh nu era desăvîrșit în credință, văzînd vîntul cel tare, s-a temut și, începînd a se afunda, a strigat: *Doamne, mîntuiește-mă pe mine.* Iisus, îndată întinzîndu-i mîna, l-a luat și i-a zis: *"Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?"* Și nu numai de înecarea apei l-a izbăvit pe el, dar și de puțina credință, cînd i-a zis: *"Eu m-am rugat pentru tine, ca să nu se împruțineze credința ta".* Astfel s-a învrednicit Sfîntul Petru și cu alți doi, cu Iacov și cu Ioan, a vedea pe Tabor, slava Schimbării la Față a Domnului, ce s-a descoperit lor. Ei au auzit acolo cu urechile lor glasul cel de la Dumnezeu Tatăl, care a venit de sus spre Domnul, precum zice despre aceasta în epistola sa, zicînd: *Pentru că nu basmelor celor cu meșteșug umblînd, v-am spus puterea și venirea Domnului nostru Iisus Hristos, ci fiind singuri văzători ai mării Aceluia. Pentru că, luînd de la Dumnezeu Tatăl cîntecul și slava glasului celui ce a venit în chipul acesta la El, de la slava cea cu mare cuviință: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit. Acest glas noi l-am crezut pogorîndu-se din cer, fiind cu El în muntele cel sfînt.*

Cînd Domnul S-a apropiat spre patima Sa de bunăvoie și spre moartea cea de pe cruce, atunci Petru și-a arătat rîvna lui către Domnul, nu numai cu cuvîntul, zicînd: *Doamne, gata sînt a merge cu Tine și în temniță și la moarte*, dar și cu lucrul; căci, scoțînd sabia și lovind pe Malh, sluga arhiereului, i-a tăiat urechea. Dar, deși i s-a dat lui de la dumnezeiasca purtare de grijă să cadă în cea de trei ori lepădare de Domnul, însă prin adevărata pocăință și prin amară tînguire s-a sculat și s-a îndreptat, învrednicindu-se mai înainte de toți, a vedea pe Hristos după Învierea Lui, precum zice despre aceasta Sfîntul Evanghelist Luca: *Adevărat este că S-a sculat Domnul și S-a arătat lui Simon.* Sfîntul Pavel scrie tot așa, zicînd: *"S-a sculat a treia zi după Scripturi și S-a arătat lui Chifa, adică lui Petru, apoi celor unsprezece".* Văzînd Sfîntul Petru pe Domnul, s-a umplut de negrăită bucurie. Și a primit de la El iertare de greșelile sale. Atunci cea mai dinainte lepădare de trei ori, a răsplătit-o bine prin răspunsul cel de trei ori al dragostei sale către Domnul, zicîndu-i: *Doamne, Tu toate le știi; Tu știi că Te iubesc.* Și s-a pus de Domnul păstor al oilor celor cuvîntătoare și i-a dat în mîini cheile Împărăției cerului.

După înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, Sfîntul Petru, ca un mai mare între Apostoli, a fost întîiul învățător și propovăduitor al cuvîntului lui Dumnezeu. El într-un ceas a cîștigat Bisericii lui Dumnezeu ca la trei mii de suflete, prin cuvîntul lui Dumnezeu. Era încă și făcător de minuni preaaalese, căci, intrînd în biserică cu Sfîntul Ioan la rugăciune, a văzut pe un oarecare olog din pîntecele maicii sale, stînd înaintea ușilor bisericii, care se numea "Frumoasă"; și, apucîndu-l de mîna dreaptă, l-a ridicat, zicîndu-i: *"În numele Domnului nostru Iisus Hristos Nazarineanul, scoală-te și umblă!"* Atunci îndată i s-au întărit tălpile și gleznele acelui șchiop și de bucurie striga și umbla. Apoi, a intrat cu ei în biserică și umbla sărînd și lăudînd pe Dumnezeu. Cu această minune și încă cu propovăduirea cuvîntului, au crezut în

Hristos, ca la cinci mii de bărbați. Pe Anania ierusalimiteanul și pe femeia lui Safira, pentru furarea celor sfinte și pentru minciuna împotriva Duhului Sfânt, Sfântul Petru i-a omorât cu cuvântul. În Lida, pe un om, Enea, care de opt ani zăcea pe pat, fiind slăbănog, l-a făcut sănătos, zicându-i: "Te vindecă pe tine Iisus Hristos".

În Iope, pe o fecioară, anume Tavita, care murise, a înviat-o. Dar nu numai mâinile și cuvântul lui erau făcătoare de minuni, ci și umbra lui singură era dătătoare de tămăduiri. Oriunde voia să meargă el, acolo poporul își aducea pe neputincioșii lor, și-i puneă pe pat și așternuturi, ca venind Sfântul Petru, măcar cu umbra lui să umbrească pe fiecare dintre dînșii. Când împăratul Irod și-a pus mâinile să facă rău Bisericii credincioșilor din Ierusalim, ucigînd cu sabia pe Iacov, fratele lui Ioan, și pe Sfântul Petru l-a aruncat în temniță legat cu lanțuri de fier; atunci îngerul Domnului l-a eliberat pe el și l-a scos din temniță.

Acest mare apostol a deschis neamurilor cel dintîi ușa credinței, botezînd în Cezareea pe romanul Corneliu Sutașul, arătîndu-i-se mai întîi vedenia mesei lăsată din cer, cu tîrîtoarele cele cu patru picioare și cu glasul care porunceă lui Petru să le înjunghie și să le mănînce, zicîndu-i ca, *pe cele ce Dumnezeu le-a curățit, el să nu le numească spurcate*. Acesta este semnul întoarcerii neamurilor către Hristos. Pe Simon, vrăjitorul din Samaria, care cu fățarnicie a primit Sfântul Botez și cu argint voia să cumpere darul Duhului Sfânt, l-a muștrat, zicîndu-i: *Argintul tău să fie cu tine întru pierzare, că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu, pentru că te vîd stînd în amărăciunea cea de fiere și în legătura nedreptății*.

Aceste și multe alte fapte ale Sfîntului Petru, se află scrise pe larg în Sfînta Evanghelie și în cartea "Faptele Sfinților Apostoli", care totdeauna se pot auzi citindu-se în biserică și pe care nu este nevoie a le aduna pe toate aici. Iar nevoințele și ostenele lui, pe care le-a răbdat propovăduind pe Hristos, Sfîntul Simeon Metafrast le povestește astfel.

Sfîntul Petru s-a dus din Ierusalim în Cezareea lui Stratonice și din acei presbiteri care urmau după dînsul punîndu-le episcop, s-a dus la Sidon, unde pe mulți tămăduindu-i și punîndu-le episcop, a plecat în Virit, (Beirut) și în Vivli. Punînd și acolo episcop, s-a dus în Tripoli, unde a fost găzduit de un oarecare bărbat înțeleghător Marson, pe care l-a pus episcop al credincioșilor din Tripolia Fenicie. De acolo s-a dus în Orthosie, apoi în insula ce se numea Antara. De acolo s-a dus în Valania în Pont și în Laodiceea, unde, tămăduind pe mulți bolnavi, a gonit duhurile necurate din oameni și, întărind Biserica credincioșilor, le-a pus și lor episcop. Apoi, s-a dus în Antiohia, cetatea Siriei, unde se ascunsese Simon vrăjitorul, ca să nu-l prindă ostașii trimiși de Claudiu, împăratul Romei. Apoi, Simon Magul, a fugit din fața lui Petru în cetățile Iudeei. Deci, Petru, apostolul Domnului, tămăduind pe mulți în Antiohia și propovăduind pe Unul Dumnezeu în trei fețe, a pus episcop în Siracuza din Sicilia pe Marchian și pe Pancratie la Tavromenia; apoi a venit în Tianinul Capadociei. De acolo s-a dus în Ancira Galatiei, unde a înviat pe un mort cu rugăciunile lui; și, învățînd pe mulți și botezîndu-i, le-a făcut biserici și, punîndu-le episcopi, s-a dus în Sinopi, cetatea Pontului. După aceea s-a dus în Amasia care este în pămîntul Pontului. Apoi a mers în Gangra Paflagoniei, Claudinopoli Onoriadei, Nicomidia Bitiniei și de acolo în Niceea. De acolo, silindu-se să meargă la Ierusalim pentru praznicul Paștilor, s-a întors și a venit în Pisinunt, Capadocia și Siria și iarăși a venit în Antiohia. Iar din Antiohia a venit în Ierusalim, unde petrecînd el, a venit la dînsul spre cercetare, Sfîntul Apostol Pavel, după al treilea an al întoarcerii sale către Hristos, precum singur grăiește în scrisoarea sa către Galateni: *După trei ani m-am dus în Ierusalim, ca să văd pe Petru și am petrecut cu dînsul cinci-sprezece zile*.

În acest timp, după ce a așezat punerile legilor celor bisericesti, fericitul Pavel s-a pus pe lucrul la care era chemat; iar marele Petru s-a întors iarăși în Antiohia, unde, punînd episcop pe Evod, s-a dus în Sinaid, cetatea Frigiei. De acolo s-a dus în Nicomidia, unde a pus episcop pe Prohor, care, după primirea episcopiei, urma pe Sfîntul Ioan, Cuvîntătorul de Dumnezeu. Din Nicomidia, Sfîntul Petru a mers în Ilion, cetatea Elespontului, unde, punînd episcop pe Corneliu Sutașul, s-a întors la Ierusalim, unde i s-a arătat Domnul în vedenie, zicîndu-i: "Scoală, Petre, și mergi la Apus, pentru că este trebuință ca cu limba ta să se lumineze Apusul și Eu voi fi cu tine".

Într-acea vreme, Simon vrăjitorul a fost prins de ostașii care îl căutau, precum s-a zis mai sus, și a fost dus la Roma ca să-și ia plată pentru faptele sale. Dar, fiind dus acolo, prin meșteșugul cel vrăjitoresc întuneca mințile multora. Deci, înșelându-i, nu numai că n-a luat pedeapsă, dar multora li se părea că este dumnezeu, pentru că acel mergător înainte al satanei, cu vrăjile sale a făcut pe romani și pe împăratul Claudie într-atît să se minuneze, încît i-au săpat chipul lui și l-au pus între cele două poduri de pe Tibru, scriind pe el: "Lui Simon, dumnezeului cel sfînt!"

De acest lucru, scriitorii bisericești Iustin și Irineu scriu mai pe larg, iar noi, zice Simion Metafrast, să venim la cuvîntul de mai înainte. Marele Apostol Petru, spunînd fraților arătarea Domnului care i se făcuse lui în vedenie și sfătuindu-se cu dînșii, a plecat iarăși în Antiohia cercetînd bisericile, unde a și găsit pe Sfîntul Pavel. De acolo s-a dus la Tars, unde a pus episcop pe Urban, pe Epafrodit în Lichia Andriatiei și pe Fugel în Efes, căruia îi zise că s-a abătut de la calea cea dreaptă și s-a învoit cu Simon; apoi pe Apeliu, care era frate cu Policarp, la pus episcop la Smirna. De aici a venit la Filipeni în Macedonia, unde a pus episcop pe Olimp, iar Tesalonicenilor pe Iasona și Corintenilor pe Sila, pe care l-au găsit petrecînd lîngă marele Pavel, iar la Patra a pus pe Irodion și după aceea a plecat în Sicilia. Venind în Tavromenia, a petrecut puțină vreme la Pancratie, bărbatul cel cuvîntător.

Acolo, învățînd și botezînd pe unul, anume Maxim, și punîndu-l episcop, a venit în Roma, unde în toate zilele propovăduia, prin adunări și prin case, pe Unul Dumnezeu Tatăl cel Atotputernic și pe Domnul Iisus, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat și pe Sfîntul Duh, Domnul de viață făcător. El a atras pe mulți la credința lui Hristos și, prin Sfîntul Botez, i-a izbăvit de înșelăciunea idolească. Simon vrăjitorul, văzînd acestea, n-a voit să tacă și a început să tăinuiască asupra lui răutatea sa; pentru că el socotea că este rușine propovăduirea apostolului, prin care se biruia mîndria lui. Deci, a început la arătare să se împotrivească învățaturii celei adevărate, prin cuvintele și lucrurile sale cele mincinoase, clevetind pe Sfîntul Petru prin mijlocul cetății, fără de rușine. El făcea înaintea poporului niște năluciri și arătări care mergeau înainte și în urma lui și căroră le zicea că sînt sufletele celor morți, și astfel arăta pe cei înviați din morți, care i se închinau lui ca unui Dumnezeu. Pe șchiopi îi făcea să umble drept și să sară; însă toate acestea prin nălucire, iar nu cu adevărat, după asemănarea aceluia Proteu, vorbitor de basme, care se schimba în diferite chipuri. Căci uneori se arăta avînd două fețe, apoi, după puțin, se prefăcea în capră, în șarpe, în pasăre, se asemăna focului și în toate chipurile se schimba, neîncetat înșelînd pe cei proști. Dar marele apostol al Domnului, numai de se uita puțin de departe spre lucrurile lui, îndată toate nălucirile aceluia se stingeau.

Despre cearta Sfîntului Apostol Petru cu Simon vrăjitorul, se mai povestește încă, afară de Metafrast, în Prolog și în Mineiul cel mare, unde citim: Sfîntul Petru, cînd a venit în Roma și i s-a înștiințat de acel Simon, care se numea "Hristos" și făcea înaintea poporului minuni multe, s-a aprins de rîvnă și a mers în casa lui Simon Magul. Acolo a găsit pe mulți stînd la poarta lui și care îl opriră pe el a intra înăutru, Petru a zis către dînșii: "Pentru ce mă opriți a intra la vrăjitorul cel amăgitor?" Iar ei au zis: "Nu este vrăjitor, ci este zeu puternic". El a pus paznici la poarta sa, ca să știe gîndurile omenești". Aceasta spunînd, au arătat apostolului un cîine negru ce zăcea la poartă, zicîndu-i: "Acest cîine omoară pe toți cei ce gîndesc nedrept despre Simon". Sfîntul Petru a zis: "Eu grăiesc adevărat pentru el, că Simon este de la diavol". Deci, apropiindu-se, a zis cîinelui: "Mergi și spune lui Simon că Petru, Apostolul lui Hristos, vrea să intre la tine".

Cîinele, mergînd, cu glas omenesc a spus lui Simon ceea ce îi poruncise Petru. Toți, văzînd și auzind vorbind pe cîine omenește, s-au înspăimîntat. Simon, asemenea, pe același cîine l-a trimis, zicîndu-i: "Să intre aici Petru". Intrînd Petru, Simon a început a face năluciri înaintea poporului, fiind Petru de față. Sfîntul cu puterea lui Hristos, a arătat minuni și mai mari. Și ce minuni? Din minunile cele multe pe care le-a făcut Sfîntul Petru, cel mai vechi istoric grec bisericesc, Eghisipos, care a viețuit aproape de apostoli, povestește una singură.

Unei văduve oarecare din Roma, de bun neam, care se trăgea din seminție împărătească, i-a murit fiul de vîrstă tînră; iar maica lui plîngea pentru el cu tînguire. Dar cei ce o mîngîiau și-au adus aminte de bărbații care s-au arătat în Roma, adică de Petru și de Simon vrăjitorul, că înviază morții. Deci, îndată au

chemat unii pe Petru, iar alții pe Simon să vină la acel mort. Acolo se adunaseră și oameni cinstiți și mult popor ca să petreacă pe cel mort la mormînt. Sfîntul Petru a zis lui Simon vrăjitorul care se mîndrea cu puterea sa înaintea poporului: "Cine din noi va învia pe acest mort, toți să creadă învățăturii aceluia, fiind adevărată". Poporul a lăudat cuvîntul lui Petru. Deci Simon, nădăduind spre meșteșugul său cel vrăjitoresc, a zis către popor: "De voi învia eu pe acel mort, apoi veți ucide pe Petru?" Poporul a strigat, zicînd: "Îl vom arde de viu înaintea ochilor tăi". Simon, apropiindu-se de patul mortului a început a-și face vrăjile sale prin lucrarea diavolească, care îi ajuta lui și a făcut astfel, că mortul și-a mișcat capul. Poporul îndată a început să strige: "Tînărul este viu. A înviat mortul". Iar pe Petru voiau îndată să-l arunce în foc. Apostolul însă, făcîndu-le semn cu mîna, îi ruga să tacă.

Deci, poporul tăcînd, el le-a zis: "De este viu tînărul, apoi să se scoale, să vorbească și să umble; iar, pînă ce aceasta nu o veți vedea, să știți cu adevărat că Simon vă înșeală cu nălucirile și cu vrăjile sale!" Simon, umblînd mult împrejurul patului și chemînd diavolul cu puterea lui, nimic n-a putut spori; deci, umplîndu-se de rușine, voia să fugă, dar poporul l-a oprit. Sfîntul Petru, ca unul ce înviase pe Tavita cea moartă și făcuse și alte minuni preaslăvite, stînd departe, și-a ridicat mîinile spre cer și, înălțîndu-și ochii în sus, se ruga: "Doamne, Iisuse Hristoase, Tu ne-ai poruncit nouă, zicînd: *Cu numele Meu pe cei morți să-i înviați...* Deci, mă rog Ție, înviază pe acest tînăr mort, ca să cunoască popoarele acestea, că Tu ești adevăratul Dumnezeu și nu este altul afară de Tine, care trăiești și împărătești împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, în veci. Amin".

Astfel rugîndu-se, a strigat către cel mort, zicînd: "Tînărule, scoală! Domnul meu Iisus Hristos te înviază și te tămăduiește pe tine!" Și îndată mortul, deschizîndu-și ochii, s-a sculat și a început a grăi și a umbla. La această povestire a lui Eghisipos, Marcel romanul, care mai înainte fusese ucenic al celui Simon vrăjitorul și s-a luminat de Sfîntul Petru prin credință și prin Sfîntul Botez, într-o scrisoare a sa către sfinții mucenici Nereon și Arhilie, scriind despre aceea, adaugă că tînărul care a înviat, căzînd la picioarele lui Petru, striga: "Am văzut pe Domnul Iisus poruncind îngerilor, ca pentru rugăciunile tale să mă întorcă pe mine maicii mele celei văduve".

Atunci tot poporul a început a striga, zicînd: "Unul este Dumnezeu, pe Care îl propovăduiește Petru". Simon vrăjitorul, cu nălucirea sa făcîndu-și cap de cîine, fugea, însă poporul l-a prins și unii voiau să-l ucidă cu pietre, iar alții să-l ardă. Dar Sfîntul Petru i-a oprit, zicîndu-le: "Domnul și Învățătorul nostru ne-a poruncit să nu răsplătim rău pentru rău. Lăsați-l să meargă unde va voi, că destul îi este rușinea și ocară ce i s-a făcut prin cunoștința neputinței sale, căci nimic nu pot vrăjile lui".

Marcel mai zicea: "Simon, fiind liber, a venit la mine, socotind că eu nu știu de acel lucru minunat ce se făcuse și a pus la ușa casei mele un cîine mare legat cu lanț de fier, zicînd către mine: "Voi vedea dacă va veni Petru la tine, precum s-a obișnuit". După un ceas, Sfîntul Petru a venit la ușă și dezlegînd acel cîine, a zis către dînsul: "Du-te și spune lui Simon vrăjitorul să înceteze a înșela pe oameni cu lucrarea diavolească, pentru care Hristos și-a vărsat sîngele". Cîinele, ducîndu-se, a grăit lui Simon cu glas omenesc, spunîndu-i cele poruncite de apostol. Eu, auzind și văzînd aceasta - zice Marcel -, am ieșit degrabă în întîmpinarea Sfîntului Petru și l-am primit cu cinste în casa mea, iar pe Simon vrăjitorul și pe cîinele acela i-am gonit afară. Cîinele atunci, nevătămînd pe nimeni, s-a repezit numai la Simon și, apucîndu-l cu dinții, l-a trîntit la pămînt. Iar Petru, privind la aceea pe fereastră, porunca cîinelui, în numele lui Hristos, să nu vatăme trupul lui Simon. Deci, cîinele, nevătămîndu-i trupul, i-a rupt toate hainele de pe dînsul, încît nici o parte a corpului nu mai rămăsese acoperită.

Poporul, văzînd aceasta, striga contra lui Simon, ocărîndu-l și batjocorindu-l. Astfel, l-a gonit din cetate, împreună cu acel cîine. Simon, pentru niște rușini și înfruntări ca acestea, un an întreg nu s-a mai arătat în Roma, pînă ce a venit ca împărat după Claudie, Nero. Atunci, înrăutățitul, venind înaintea lui Nero, care, cercetînd despre el, a fost lăudat de cei răi, încît împăratul l-a iubit foarte mult și l-a făcut prietenul său.

În Prolog și în Mineiul cel mare se mai povestește despre Simon și aceasta: Odată a zis că are să se lase să fie tăiat și a treia zi are să învieze. Atunci, el a pus în locul său un berbec, făcîndu-l om prin nălucire și a fost tăiat berbecul în locul lui. Sfîntul, gonind diavoleasca nălucire de la berbecul cel tăiat, s-a văzut

lucrul cel mincinos al lui Simon, cunoscându-se de toți, că nu Simon este tăiat, ci berbecul. Despre biruința desăvârșită a Sfântului Petru asupra acelui vrăjitor și despre pierzarea lui, de toți se scrie cu un glas astfel: Simon vrăjitorul, neputînd întru nimic să biruiască pe Apostolul Petru, nici să sufere mai mult înfruntarea și rușinea sa, s-a făgăduit că se va înălța la cer.

Deci, adunînd el toată puterea diavolilor care îi slujeau, s-a dus în mijlocul cetății Roma și, suindu-se pe o zidire înaltă, avînd capul încununat cu cunună de dafini, a început din înălțime cu mînie a grăi către popor: "Romani, deoarece pînă acum ați petrecut în nebunie și lăsîndu-mă pe mine, ați urmat lui Petru, acum și eu vă voi lăsa și nu voi mai apăra cetatea aceasta. Deci, voi porunci îngerilor mei ca în fața voastră să mă ia în mîinile lor și să mă înalțe la tatăl meu din cer. De acolo voi trimite mari pedepse asupra voastră, că n-ați ascultat cuvintele mele, nici n-ați crezut lucrurilor mele".

Vrăjitorul Simon, zicînd acestea, a plesnit din mîini, s-a înălțat în văzduh, a început a zbura și a se sui în sus înălțîndu-l diavoli. Poporul, mirîndu-se foarte, zicea unul către altul: Acest lucru este de la Dumnezeu, ca să zboare trupul prin văzduh. Atunci marele Apostol Petru a început a se ruga în auzul tuturor, zicînd: "Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, arată înșelăciunea acelui vrăjitor, ca să nu smintească popoarele, care cred în Tine!" Apoi iar a strigat, zicînd: "Vouă, diavolilor, vă poruncesc, în numele Dumnezeului meu, să nu-l purtați mai mult, ci să-l lăsați acolo în văzduh unde este acum!"

Atunci diavolii cei certați de apostol, îndată au fugit de la Simon prin văzduh și ticălosul vrăjitor a căzut jos, precum odinioară a căzut diavolul cel lepădat din cer, și astfel i s-a sfărîmat tot trupul. Poporul, văzînd acestea, a strigat multă vreme, zicînd: "Mare este Dumnezeul propovăduit de Petru. În adevăr, nu este altul decît Dumnezeu cel adevărat!"

Vrăjitorul căzînd, deși se zdrobise foarte rău, era încă viu, după rînduiala lui Dumnezeu, ca să cunoască neputința și ticăloșia sa cea diavolească, să se umple de rușine și să înțeleagă puterea lui Dumnezeu cel Atotputernic. El zăcea sfărîmat pe pămînt, suferind dureri cumplite în toate măduarele și fiind de rîs la tot poporul; iar a doua zi și-a lepădat răul și spurcatul său suflet, dîndu-l în mîinile diavolilor, ca să-l ducă la tatăl lor, satana. Sfântul Petru, după căderea lui Simon, stînd la un loc înalt și făcînd semn cu mîna poporului, care striga, să tacă, a început a-l învăța cunoștința adevăratului Dumnezeu; și vorbind mult către dînșii, pe cei mai mulți i-a povățuit la credința creștinească.

Împăratul Nero, aflînd de moartea cea rușinoasă a prietenului său, s-a mîniat pe Sfântul Apostol Petru și voia să-l ucidă. Dar acea mînie și răutate împărătească nu s-a săvîrșit îndată asupra Sfântului Apostol, ci după cîțiva ani, după cum spune Sfântul Simeon Metafrast.

După moartea lui Simon vrăjitorul, Sfântul Petru n-a mai stat mult în Roma (Deci zadarnică este credința papistașilor, căci Sfântul Petru a fost 25 de ani episcop al Romei, credință pe care-și sprijină ei primatul papal), ci, luminînd pe mulți prin Sfântul Botez, le-a făcut biserică și, punîndu-le pe Lin episcop, s-a dus în Parachin, unde a pus episcop pe Epafrodit, altul, nu cel dintîi. După aceea s-a dus în Sirmia, cetatea Spaniei, de unde, punînd episcop pe Epenet, s-a dus în Cartagina, cetatea Africii. De acolo, sfințind episcop pe Crescent, s-a dus în Egipt, în cetatea cea cu șapte porți, care se numește Teba, punîndu-l episcop pe Ruf, iar în Alexandria l-a pus episcop pe Marcu Evanghelistul. Apoi s-a dus în Ierusalim, avînd descoperire despre Adormirea Preacuratei Fecioare Maria, Născătoarea de Dumnezeu.

Deci, după aceea s-a întors iarăși în Egipt. Apoi, trecînd Africa, s-a dus la Roma și de acolo la Mediolan (Milan) și la Fotichin, din care, punînd episcopi și preoți, s-a dus în Britania. Acolo, petrecînd multă vreme și aducînd multe popoare la credința în Hristos, a văzut pe un înger, care i s-a arătat, zicîndu-i: "Petre, s-a apropiat vremea ducerii tale din viața aceasta; deci, se cade să te întorci la Roma, unde, suferind moarte pe cruce, vei lua răsplătire dreaptă de la Domnul nostru Iisus Hristos". Petru, mulțumind lui Dumnezeu de aceasta, a mai zăbovit cîteva zile în Britania, întărind Bisericile, punînd episcopi, preoți și diaconi. Iar în al doisprezecelea an al împărăției lui Nero, s-a întors în Roma. Aici a pus episcop pe Clement, în ajutorul ocîrmuirii bisericești, care se lepăda și nu voia un jug ca acela. Însă Clement, plecîndu-se cuvintelor Apostolului Petru, și-a plecat grumazul sub jugul lui Hristos și, împreună cu

învățătorul său și cu ceilalți bărbați, trăgeau căruța cuvîntului lui Dumnezeu. Deci, în Roma mulți bărbați și femei, din cei de bun neam și prealuminați și chiar din rînduiala senatorilor, s-au luminat cu Sfîntul Botez și astfel au îmbrățișat religia creștină.

Împăratul Nero avea două femei frumoase, pe care le iubea mai mult decît pe celelalte femei ale sale. Ele, primind sfînta credință, s-au întărit în viața cea curată și nu voiau să se supună voinței împăratului care era pătimăș. Dar el, fiind fără de rușine în pofte și nesățios în fapte necurate, s-a mîniat asupra Bisericii credincioșilor, dar mai ales asupra Apostolului Petru, care era pricinuitoarea întoarcerii la creștinism și la viața cea curată a celor două femei ale sale. Aducîndu-și aminte, pe lîngă aceasta, și de moartea lui Simon vrăjitorul, care îi era prieten bun, căuta pe Petru ca să-l ucidă.

Aici Eghisipos, istoricul bisericesc cel mai sus pomenit, scrie: "Pe cînd Sfîntul Petru era căutat spre ucidere, l-au rugat credincioșii să se ascundă și să iasă din Roma, pentru folosul multora. Dar Petru n-a voit să facă aceasta, ci dorea să pătimească și să moară pentru Hristos. Poporul credincios, plîngînd, ruga pe apostol să-și păzească viața atît de trebuincioasă Sfîntei Biserici, care se înviforează în mijlocul primejdiilor de valurile necredincioșilor. Deci, văzînd Sfîntul Petru lacrimile turmei celei cuvîntătoare a lui Hristos, a făgăduit să iasă din cetate și să se ascundă; iar noaptea, făcînd sobornicească rugăciune și sărutînd pe toți, a plecat singur. Pe cînd era la porțile cetății, a văzut înaintea sa pe Mîntuitorul Hristos venind către cetate; iar Petru, închinîndu-se Lui, I-a zis: *Doamne, unde mergi?* Răspuns-a Domnul: *Mă duc în Roma, ca iarăși să mă răstignesc!*

Zicînd Domnul acestea, S-a făcut nevăzut. Petru, minunîndu-se, a cunoscut că Hristos, pătimind pentru robii Săi, ca întru adevăratele Sale mădulare, voiește ca și cu trupul să pătimească în Roma. Deci, s-a întors iarăși în biserică și a fost prins de către ostași, care l-au dat spre moarte.

Sfîntul Simeon Metafrast povestește, că nu a fost prins numai Sfîntul Petru singur, ci și mulți credincioși, între care erau și Clement, Irodion și Olimp. Pe aceștia, tiranul Nero i-a osîndit la tăiere cu sabia, iar pe Sfîntul Petru, la răstignire. Luîndu-i ostașii pe toți, i-a dus la locul de moarte. Pe Clement, iertîndu-l, l-au lăsat în pace, ca pe unul ce era rudenie împărătească, iar pe Irodion și Olimp, care veniseră cu Sfîntul Petru în Roma, i-au ucis cu sabia și împreună cu ei au tăiat și o mulțime de credincioși. Sfîntul Petru a rugat pe răstignitorii săi să-l răstignească cu capul în jos și nu drept, cinstind întru aceea pe Domnul său, Care de voie S-a răstignit pe cruce, ca să nu semene Aceluia întru răstignire, ci sub picioarele Lui să-și plece capul.

Astfel s-a sfîrșit marele Apostol al lui Dumnezeu, Sfîntul Petru, prin moarte pe cruce, preamărind pe Dumnezeu, pentru că din pricina piroanelor din mîini și din picioare, suferea multă durere și fără de prihană și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu, în 29 de zile ale lunii iunie. Sfîntul Clement, ucenicul Sfîntului Petru, cerînd trupul apostolului, l-a luat de pe cruce și, învelindu-l, a chemat pe credincioșii care rămăseseră și pe arhierii și l-au îngropat cu cinste. Asemenea și trupurile Sfîntilor Irodion și Olimp, care au pătimat cu el, și pe ale celorlalți credincioși, îngropîndu-le cu cinste, au slăvit pe Hristos Dumnezeul, împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh în veci. Amin.

Viața, nevoințele și pătimirea Sfîntului, slăvitului și întru tot lăudatului Apostol Pavel

Sfîntul Apostol Pavel, care mai înainte de apostolie se numea Saul, era de neam iudeu din seminția lui Veniamin. El s-a născut în Tarsul Ciliciei, din părinți cinstiți, care mai înainte au petrecut în Roma, apoi s-au mutat în Tarsul Ciliciei cu cinstitul titlu de cetățeni romani, pentru care Pavel s-a și numit roman. El era rudenie cu Sfîntul întîiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan. A fost dat de părinții săi în Ierusalim la învățătura cărții și a toată legea lui Moise și a fost ucenic al slăvitului dascăl Gamaliel. El avea un prieten

la învățătură, cu care împreună era ucenic, pe Varnava, care s-a făcut după aceea apostol al lui Hristos și se deprisese bine la legea părintească, era foarte râvnitor după ea și se lipise de farisei.

Pe vremea aceea, în Ierusalim și în cetățile dimprejur, precum și prin sate, se răspîndise buna vestire a lui Hristos, de către sfinții apostoli. Și ei aveau multă întrebare cu fariseii, cu saducheii și cu toți cărturarii și învățătorii legii evreiești, căroră, propovăduitorii lui Hristos le erau urîți și prigoniți. Deci, Saul ura și el pe Sfinții Apostoli și nici nu voia să audă propovăduirea lor cea despre Hristos, iar pe Varnava, care era acum apostol al lui Hristos, îl batjocorea, vorbind hule împotriva lui Hristos.

Pe cînd rudenia lui, Sfîntul Mucenic și Arhidiaconul Ștefan, era ucis cu pietre de către evrei, lui Saul nu numai că nu-i era jale de sîngele care se vărsa fără de vină a rudeniei sale, ci se învoia la acea ucidere și păzea hainele evreilor celor ce ucidau pe Ștefan. Deci, luînd putere de la arhierei și de la bătrîni, făcea mult rău Bisericii. El intra în casele credincioșilor, de unde tîra pe bărbați și pe femei și îi ducea în temnițe. Nu era destul că prigonea pe credincioșii din Ierusalim, dar s-a dus și în Damasc cu scrisoare arhierească, suflînd cu izgonire și cu ucidere contra ucenicilor Domnului, vrînd ca și acolo, de va afla bărbați și femei crezînd în Hristos, să-i prindă și să-i ducă legați la Ierusalim. Aceasta a fost pe vremea împărăției lui Tiberiu.

Apropiindu-se el de Damasc, deodată l-a strălucit o lumină din cer și, căzînd la pămînt, a auzit un glas, zicîndu-i: *Saule, Saule, pentru ce mă prigonești?* Iar el, înspăimîntîndu-se, a zis: *Cine ești, Doamne?* Iar Domnul a zis: *Eu sînt Iisus, pe Care tu îl prigonești. Cu greu îți este ție a lovi cu piciorul împotriva boldului.* Iar el, tremurînd și înspăimîntîndu-se, a zis: *Doamne, ce îmi poruncești să fac?* Iar Domnul i-a zis: *Scoală-te și intră în cetate și ți se va spune ce ți se cade să faci.*

Asemenea s-au înspăimîntat și ostașii care erau cu Saul, minunîndu-se pentru că glasul care grăia lui Saul îl auzeau, dar nu vedeau pe nimeni. Atunci Saul, sculîndu-se de la pămînt și deschizîndu-și ochii săi, n-a văzut pe nimeni, pentru că orbise de ochii cei trupești, începînd a i se lumina ochii cei duhovnicești. Deci, alții l-au luat de mîna și l-au dus în Damasc, unde a petrecut trei zile, fără să vadă, nemîncînd, nici bînd nimic, ci rugîndu-se neîncetat. În Damasc era și Sfîntul Apostol Anania, căruia i se arătase Domnul în vedenie și căruia i-a poruncit să-l caute pe Saul, care locuia în casa unui om, anume Iuda; deci, să se ducă acolo și să-i lumineze ochii lui cei trupești prin atingere, iar pe cei sufletești prin Sfîntul Botez.

Atunci Anania a răspuns: *Doamne, am auzit de la mulți despre bărbatul acesta, cîte răutăți a făcut sfinților Tăi în Ierusalim, și chiar aici a venit cu putere să lege pe toți cei ce cheamă numele Tău!* Iar Domnul a zis către dînsul: *Mergi fără de frică, fiindcă acesta Îmi este vas ales, ca să poarte numele Meu înaintea neamurilor, împăraților și fiilor lui Israil, pentru că îi voi spune cîte i se cade lui să pătimească pentru numele Meu.* Sfîntul Anania, mergînd după porunca Domnului și găsind pe Saul, și-a pus mîinile peste dînsul. Atunci, deodată au căzut de pe ochii lui niște solzi și îndată a văzut. Apoi, sculîndu-se, s-a botezat și s-a umplut de Duhul Sfînt, care l-a sfințit pe el spre apostolească slujbă, fiind numit din Saul, Pavel. După aceea, Pavel a început prin sinagogi a propovădui pe Hristos, că este Fiul lui Dumnezeu; iar cei ce-l auzeau se mirau toți și ziceau: *Oare nu este acesta acela care în Ierusalim gonea pe cei ce chemau numele lui Iisus Hristos? Aici n-a venit oare ca să lege pe unii ca aceia și să-i ducă la arhierei? Dar iată că el mai mult se întărește și tulbură pe evreii care petrec în Damasc, atrăgîndu-i pe dînșii către Iisus Hristos.*

Atunci iudeii s-au umplut de mînie asupra lui și s-au sfătuit să-l omoare. Ei străjuiau porțile cetății ziua și noaptea ca să nu poată scăpa de dînșii. Dar ucenicii lui Hristos, care erau în Damasc cu Anania, aflînd de sfatul iudeilor, că vor să-l ucidă pe Pavel, l-au luat noaptea și l-au lăsat într-o coșniță peste zidul cetății. Deci, plecînd el din Damasc, nu s-a întors la Ierusalim, ci mai întîi s-a dus în Arabia, precum despre aceasta scrie către Galateni: *Nu m-am lipit de trup și sînge, nici m-am suit în Ierusalim la apostolii cei mai înainte de mine ci m-am dus în Arabia, și de acolo m-am întors iarăși în Damasc; iar mai pe urmă, adică după trei ani, m-am dus în Ierusalim, ca să văd pe Petru.*

Venind în Ierusalim, Sfântul Pavel se ispitea să se lipească de ucenicii Domnului, iar ei se temeau de dînsul, necrezînd că este ucenicul Domnului. Sfântul Apostol Varnava, văzîndu-l și înțelegînd întoarcerea lui spre Hristos, s-a bucurat și l-a dus la apostoli. Iar el le-a spus lor, cum a văzut în cale pe Domnul, ce i-a zis și cum în Damasc propovăduia numele lui Iisus Hristos. Deci Sfinții Apostoli, auzind aceasta, s-au umilit și, de bucurie, slăveau pe Domnul Hristos, iar Sfântul Pavel și în Ierusalim se întreba cu iudeii și cu elinii pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Odată, stînd în biserică și rugîndu-se, a rămas uimit și a auzit pe Dumnezeu, zicîndu-i: *Sîrguiește-te și ieși degrabă din Ierusalim, fiindcă aici nu vor primi mărturia ta pentru Mine.* Iar el a zis către Domnul: "Singuri iudeii știu că eu puneam în temniță și băteam prin adunări pe cei ce credeau în Tine, iar cînd se vărsa sîngele lui Ștefan, mărturisitorul Tău, stăteam singur acolo, pentru că și eu voiam uciderea lui și păzeam hainele celor ce-l ucideau pe el". Atunci Domnul a zis către dînsul: *Mergi, că Eu te voi trimite pe tine la neamuri departe!*

După vedenia aceasta, Sfântul Pavel, deși voia să mai zăbovească în Ierusalim cîteva zile, ca să se îndulcească de frați și de vorbele apostolilor, însă nu se putea, fiindcă aceia cu care se întreba despre Hristos, se porniseră spre mînie și căutau să-l ucidă. Dar frații, înțelegînd aceasta, l-au dus în Cezareea și l-au lăsat în Tars, unde Sfântul Pavel a petrecut învățînd poporul cuvîntul lui Dumnezeu, pînă ce a venit Varnava de l-a luat și l-a dus în Antiohia. Acolo, învățînd în biserică un an întreg, mult popor a întors la Hristos; numindu-i pe ei creștini. După împlinirea anului, amîndoi Sfinții Apostoli, Varnava și Pavel, s-au întors în Ierusalim și au spus Sfinților Apostoli cum darul lui Dumnezeu a lucrat în Antiohia și cum Biserica lui Dumnezeu din Ierusalim s-a veselit foarte mult. Apoi, a adus multă milostenie de la antiohienii cei de bunăvoie dătători, pentru frații cei săraci și scăpătați, care petreceau în Iudeea; deoarece pe atunci, împărășind Claudie, era foarte mare foamete, după proorocia Sfîntului Agav, care era unul din cei șaptezeci de ucenici.

Plecînd ei din Ierusalim, s-au dus iarăși în Antiohia, unde petrecînd cîtva timp în post și rugăciuni, în slujba dumnezeieștii Liturghii și în propovăduirea cuvîntului lui Dumnezeu, Duhul Sfînt a voit să-i trimită pe dînșii la popoare spre propovăduire, zicînd către cei mai mari ai Bisericii din Antiohia: *Deosebiți-Mi pe Varnava și pe Pavel la lucrul pentru care i-am chemat pe dînșii.* Atunci ei, postind, rugîndu-se și punîndu-și mîinile pe dînșii, i-au eliberat, iar Pavel și Varnava, fiind trimiși de Duhul Sfînt, s-au dus în Seleucia. Apoi, de acolo au plecat în Cipru și, venind în Salamina, au vestit Cuvîntul lui Dumnezeu în adunările iudeilor.

După aceea, străbătînd insula pînă la Iafa, au aflat pe un oarecare prooroc iudeu vrăjitor și mincinos, cu numele Bariisus sau Elimas, care era împreună cu antipatul Serghie Pavel, bărbat înțelept. Acest antipat, chemînd la dînsul pe Varnava și pe Pavel, încerca să audă de la dînșii cuvîntul lui Dumnezeu. Deci, a crezut cele grăite de dînșii. Dar Elimas vrăjitorul se împotriva lor, cercînd să întoarcă pe antipat de la credință. Iar Sfântul Pavel umplîndu-se de Duhul Sfînt și căutînd spre acel vrăjitor, a zis: "O, plinule de toată înșelăciunea și răutatea, fiu al diavolului, vrăjmaș a toată dreptatea, nu încetezi a răzvrăti căile Domnului cele drepte? Acum, iată, mîna Domnului să fie peste tine și vei fi orb, nevăzînd soarele pînă la o vreme!" Atunci, deodată a căzut peste dînsul o ceață și întuneric și, pipăind, căuta povață. Antipatul, văzînd cele ce se făcuseră, a crezut, minunîndu-se de învățătura Domnului. Împreună cu dînsul a crezut și mult popor, iar Biserica lui Hristos se înmulțea. Sfântul Pavel și cei ce erau cu el, plecînd de la Iafa, au mers în Perga Pamfiliei și de acolo în Antiohia Pisidiei, care este alta, afară de Antiohia cea mare a Siriei.

Acolo a propovăduit pe Hristos, pînă ce mulți au crezut. Iar zavistnicii iudei, au îndemnat pe mai marii cetății, care erau de păgînatatea elinească, să izgonească cu necinste din cetate și din hotarele lor pe sfinții apostoli. Iar ei, scuturînd praful de pe picioarele lor, au plecat în Iconia, unde, petrecînd multă vreme, au îndrăznit la propovăduirea cuvîntului. Acolo au adus la credință mulțime multă de iudei și elini, nu numai cu propovăduirea, ci și cu semne și minuni, care se făceau prin mîinile lor. Acolo au adus la credință și pe Sfînta fecioară Tecla, făcînd-o mireasă a lui Hristos. Iudeii care nu crezuseră au îndemnat pe elini, cu mai marii lor, să ocărăscă pe apostoli și să-i ucidă cu pietre. Ei, aflînd de aceasta, au fugit în părțile Liconiei,

în Listra, Derbe și în cele din jurul lor. Acolo au fost binevestitori, căci au ridicat în picioare, cu numele lui Hristos, pe un om șchiop din naștere, care nu umblase niciodată și care îndată a sărit și umbla. Poporul, văzînd această minune, și-a ridicat glasul, zicînd: *Zei, asemănîndu-se oamenilor, s-au pogorît la noi.*

Ei numeau pe Varnava, Die, iar pe Pavel, Hermes. Deci, aducînd tauri și împletindu-le cununi, voiau să le facă jertfe. Dar Varnava și Pavel, rupîndu-și hainele de pe ei, au venit între popor strigînd și zicînd: "Oamenilor, de ce faceți aceasta, că și noi sîntem oameni pătimiși ca și voi". Apoi, au început a le vorbi despre un Dumnezeu Care a făcut cerul, pămîntul, marea și toate cele dintr-însele; Care dă ploaie din cer, rînduiește vremuri roditoare și umple de hrană și de veselie inimile omenești.

Grăindu-le acestea, abia au potolit poporul, ca să nu le jertfească. Deci, petrecînd ei în Listra și învățînd, au venit din Antiohia și din Iconia niște iudei și au îndemnat poporul să se depărteze de apostoli, zicîndu-le: "Acea nu grăiesc nimic adevărat, ci spun numai minciuni". Ei au răzvrătit și mai rău pe acei oameni, încît pe Sfîntul Pavel, ca pe un mai mare al cuvîntului, l-au bătut cu pietre și l-au scos afară din cetate, socotind că a murit. Dar el, sculîndu-se, a intrat în cetate și a doua zi a plecat cu Varnava în Derbe, binevestind și învățînd pe mulți în cetatea aceea, apoi s-au întors iar în Listra, în Iconia și în Antiohia Pisidiei. Aici, întărind sufletele ucenicilor, i-a rugat să petreacă în credință și le-a hirotonisit preoți la toate bisericile; apoi, rugîndu-se cu post, i-au încredințat Domnului în Care crezuseră.

După aceea, trecînd Pisidia, au venit în Pamfilia și în Persia, vorbind cuvîntul Domnului și s-au pogorît în Italia. De acolo s-au dus cu corabia în Antiohia Siriei, de unde au fost trimiși de la început de Duhul Sfînt să propovăduiască neamurilor cuvîntul Domnului. Deci, ajungînd în cetatea Antiohia, au adunat Biserica și au spus tuturor, cîte a făcut Dumnezeu cu dînșii și cîte popoare din neamuri au fost aduse la Hristos. După cîtăva vreme, în Antiohia se făcuse ceartă pentru tăierea împrejur, între iudeii și elinii care crezuseră. Unii ziceau că nu este cu putință a se mîntui fără tăierea împrejur, alții socoteau lucrul greu acea tăiere împrejur. Pentru aceea a fost nevoie ca Sfînții Apostoli Pavel și Varnava să se ducă în Ierusalim la apostoli și la bătrîni ca să-i întrebe de tăierea împrejur și să le vestească că Dumnezeu a deschis păgînilor ușa credinței.

Această vestire a bucurat foarte mult pe toți frații Ieru-salimului. Și Sfînții Apostoli și bătrînii, sfătuindu-se sobornicește în Ierusalim, au lepădat cu totul tăierea împrejur a Legii vechi, ca netrebuincioasă darului cel nou și le-au poruncit să se ferească de mîncările jertfite idolilor și de lucrurile necurate și întru nimic să nu facă strîmbătate aproapelui. La plecare, cei din Ierusalim au trimis în Antiohia, cu Sfînții Pavel și Varnava, pe Iuda și pe Sila. Ajungînd ei în Antiohia, au petrecut acolo multă vreme, apoi s-au dus iar la neamuri, despărțindu-se unul de altul, Varnava a luat pe Marcu, rudenia sa și s-a dus la Cipru, iar Pavel, luînd pe Sila, s-a dus în Sicilia și în Siria și, străbătînd cetățile de acolo, a întărit Bisericile. Apoi, venind în Derbe și în Listra, a tăiat împrejur pe Timotei, ucenicul său, pentru iudeii care cîrteau.

De acolo s-a dus în Frigia și în părțile Galatiei. Apoi s-a dus în Misia și voia să se ducă și în Bitinia, dar Duhul Sfînt n-a voit să-l lase să se ducă acolo. Pentru că Pavel, fiind în Troada cu cei ce îi urmau lui, i s-a arătat noaptea o vedenie în felul acesta: un bărbat oarecare, cu chipul macedonean, stătea înaintea lui și-l ruga, zicîndu-i: "Vino în Macedonia și ne ajută". Pavel a cunoscut, după vedenia aceea, că îl cheamă Domnul în Macedonia, ca să propovăduiască. Deci, plecînd din Troada, s-a dus la Samotracia, a doua zi la Neapoli și de acolo la Filipi, care este cea dintîi cetate a acestei părți a Macedoniei și colonie romană. Acolo, pe o femeie oarecare, cu numele Lidia, vînzătoare de porfiră, învățînd-o credința în Hristos și botezînd-o, a fost rugat de dînsa să petreacă în casa ei împreună cu ucenicii săi.

Pavel, mergînd odată la adunarea bisericească spre rugăciune, l-a întîmpinat o fecioară care avea un duh necurat și făcea multă dobîndă stăpînilor săi, vrăjind. Ea urma lui Pavel și ucenicilor lui, strigînd: "Acești oameni sînt slugile Dumnezeului celui de sus, care ne vestesc calea mîntuirii". Aceasta o făcea în mai multe zile; iar Pavel, supărîndu-se și întorcîndu-se spre dînsa a certat duhul în numele lui Iisus Hristos și l-a gonit dintr-însa. Stăpînii ei, văzînd că le-au pierit nădejdea cîștigului lor, au prins pe Pavel și pe Sila și

s-au dus la boieri și la voievozi, zicînd: "Oamenii aceștia ne tulbură cetatea și, fiind evrei, au niște obiceiuri care nu ni se cade a le primi, nici a le face, noi fiind romani".

Voievozii, rupîndu-le hainele, au poruncit să-i bată cu toiege. Deci, dîndu-le multe bătăi, i-au băgat în temniță, dar ei rugîndu-se, pe la miezul nopții temnița s-a cutremurat, ușile s-au deschis și legăturile s-au dezlegat. Străjerul temniței, văzînd acest lucru, a crezut în Hristos, i-a dus în casa sa, i-a spălat de răni și s-a botezat cu toată casa, apoi le-a pus masă și s-au întors iar la temniță.

A doua zi, voievozii, căindu-se că au bătut cu asprime pe oamenii cei nevinovați, au trimis la temniță, poruncind să-i lase liberi și să se ducă unde vor voi. Pavel a zis către dînșii: "Pentru ce ne-au bătut pe noi înaintea poporului, fiind nevinovați și de neam romani și, punîndu-ne în temniță, acum voiesc să ne scoată? Dar nu așa: Să vină ei singuri să ne scoată!" Trimișii, întorcîndu-se, au spus voievozilor cuvintele lui Pavel. Voievozii s-au temut, aflînd că legații care i-au bătut sînt romani.

Deci, ducîndu-se, i-au rugat să iasă din temniță și din cetate. Ieșind ei din temniță s-au dus în casa Lidiei, femeia la care găzduise mai înainte și a mîngîiat pe frații ce se adunaseră acolo, sărutîndu-i. Și s-au dus apoi în Amfipoli și la Apolonia, iar după aceea au venit în Tesalonic, unde pe mulți au cîștigat prin buna lor vestire. Zavistnicii iudei, adunînd pe niște oameni răuclevetitori, au năvălit asupra casei lui Iason, unde găzduiau apostolii și, negăsind pe apostoli, au prins pe Iason și pe unii din frați, pe care-i duseseră la mai mari cetății, clewetindu-i ca pe niște potrivnici Cezarului, zicînd că este alt împărat, care se numește Iisus. Deci, Iason abia a fost liberat din supărarea aceea.

Sfinții apostoli, care se ascunseseră de acei zavistnici, au ieșit noaptea din cetate și au mers în Veria. Dar și acolo zavistia evreiască n-a dat odihnă Sfîntul Pavel, pentru că, înștiințîndu-se evreii din Tesalonic că Pavel propovăduiește Cuvîntul lui Dumnezeu și în Veria, au mers și acolo, pornind și tulburînd popoarele și ridicîndu-le contra lui Pavel. Deci sfîntul apostol a fost nevoit să iasă și de acolo, nu că se temea de moarte; ci, fiind rugat de frați ca să-și ferească viața pentru mîntuirea multora. El a fost lăsat de ei să meargă pe lîngă mare, iar pe Sila și pe Timotei i-a lăsat acolo să întărească pe cei nou luminați, pentru că știa că iudeii caută numai capul lui.

Deci, a șezut în corabie și a plecat la Atena. Acolo, văzînd cetatea plină de idoli, se rupea cu duhul, fiindu-i jale de pierzarea atîtor de multe suflete. Se întreba în toate zilele cu iudeii în adunări și în tîrguri, asemenea și cu elinii și cu filosofii lor. Astfel, el a fost dus de ei la Areopag, un loc care se numea așa fiindcă se făceau judecățile cele de moarte la capiștea lui Area. L-au dus pe el acolo, pe de o parte, pentru că voiau să audă ceva nou de la dînsul; iar pe de alta - precum zice Sfîntul Ioan Gură de Aur -, ca să-l dea judecății, muncilor și morții, de vor auzi de la dînsul ceva vrednic de pedeapsă. Sfîntul Pavel, luînd pricină de la o capiște care avea scrisă deasupra: "Necunoscutului Dumnezeu", a început a le propovădui pe adevăratul Dumnezeu, care le era neștiut pînă atunci, zicîndu-le: "Pe care Dumnezeu, neștiindu-l îl cinstiți cu bunăcuviință, pe Acesta și eu Îl propovăduiesc vouă!" Și le spunea cele despre Dumnezeu, Ziditorul a toată lumea, pentru pocăință, pentru judecată și pentru învierea morților.

Auzind ei de învierea morților, unii își băteau joc, alții încă voiau să mai audă despre aceea. Deci, Pavel a ieșit din mijlocul lor neosîndit ca un nevinovat, iar Cuvîntul lui Dumnezeu nu era fără de folos și fără de cîștigarea sufletelor, căci unii bărbați, lipindu-se de el, au crezut în Hristos, între care era și Dionisie Areopagitul și o cinstită femeie cu numele Damar și alții mulți cu dînșii s-au botezat.

Pavel, ieșind din Atena, a mers în Corint și a petrecut acolo la un iudeu cu numele Acvila. La dînsul a venit din Macedonia și Sila cu Timotei și slujeau împreună cuvîntului. Acvila și femeia sa, Priscila, erau cu meșteșugul făcători de corturi. Pavel, deprinzîndu-se cu meșteșugul lor, lucra împreună cu ei cîștigîndu-și hrana lui și a celor împreună cu dînsul din osteneala mîinilor sale, precum zice în epistola către Tesaloniceni: *Nu în zadar am mîncat pîine de la cineva, ci lucrînd ziua și noaptea, ca să nu îngreunez pe nimeni.* Și iarăși: *Trebuinței mele și celor ce au fost cu mine, au slujit mîinile mele.* Și se întreba cu iudeii prin adunări în toate sîmbetele, mărturisindu-le că Iisus Hristos este adevăratul Mesia.

Iudeii, împotrivindu-se, huleau, iar Pavel și-a scuturat hainele, zicînd către dînșii: *Sîngele vostru asupra capetelor voastre, că eu sînt curat; de acum mă voi duce la neamuri.*

Cînd Pavel voia să se despartă de Corint, Domnul i S-a arătat noaptea în vedenie, zicîndu-i: *Nu te teme, ci propovăduiește cuvîntul Meu, fiindcă mult popor am în această cetate, care va crede în Mine, iar Eu sînt cu tine și nimeni nu va putea să-ți facă ție rău.* Sfîntul Pavel a petrecut în Corint un an și șase luni învățînd pe elini și pe iudei Cuvîntul lui Dumnezeu. Mulți, crezînd, s-au botezat; asemenea și Crisp, mai marele soborului, crezînd cu toată casa sa, s-a botezat. Iar unii iudei potrivnici, pornind cu un suflet asupra lui Pavel, l-au dus la judecată, la antipatul Galion, care era fratele filosofului Seneca. Dar acela n-a voit să-l judece pe Pavel, zicînd: *De ar fi făcut vreun lucru rău, l-aș fi judecat, dar fiindcă întrebarea voastră este pentru cuvinte și pentru legea voastră, nu voiesc să vă fiu judecător.* Și i-a gonit pe ei afară din divan.

După aceasta, Sfîntul Pavel, petrecînd acolo încă cîteva zile și pe frați sărutîndu-i, a plecat în Siria cu cei ce erau cu dînsul și-i urmau lui: Acvila și Priscila. Deci, a sosit în Efes, unde, propovăduind cuvîntul Domnului, multe minuni făcea Sfîntul Apostol Pavel, pentru că nu numai mîinile lui erau făcătoare de minuni, tămăduind toate neputințele prin atingere, dar și basmalele lui și mahrama capului, cea adăpată cu sudorile trupului său, avea aceeași putere de facere de minuni. Acelea, fiind puse pe cei bolnavi, îndată îi tămăduia și gonia din ei duhurile cele viclene. Aceasta văzînd unii dintre iudei rătăciți și fermecători, au îndrăznit a chema numele Domnului Iisus asupra celor îndrăciți, zicînd: *Ne jurăm pe voi cu Iisus, pe Care Pavel Îl propovăduiește!* Iar duhul cel viclean a răspuns: *Pe Iisus îl știu și pe Pavel îl cunosc, dar voi cine sînteți?*

Deci, sărind spre ei omul în care era duhul cel viclean, i-a biruit și, întărindu-se contra lor, îi bătea și-i rănea, încît abia scăpară goi din mîinile îndrăcitului. S-a aflat aceasta în tot Efesul, încît și în evrei și în elini a căzut o frică mare peste toți și se mărea numele Domnului Iisus. Mulți au crezut în El și chiar vrăjitorii, care erau în cetate, au primit sfînta credință. Și-au adunat cărțile lor cele vrăjitorești și, numărînd prețul lor, au aflat cinci arginți, adică cincizeci de mii de bani, și și-au ars cărțile înaintea tuturor. Astfel, creștea și se întărea cuvîntul Domnului. Pavel dorea să meargă la Ierusalim și zicea: "Fiind eu în Ierusalim, se cade mie să văd și Roma".

Cînd s-a ridicat tulburare în Efes, de slujitorii capiștei Artemisei, Sfîntul Pavel, după zăbovirea lui acolo timp de trei ani, a plecat în Macedonia. De acolo a venit la Troa, unde a petrecut șapte zile. Aici, într-o zi de Duminică, s-au adunat ucenicii să frîngă pîine și s-a făcut către dînșii vorbire lungă, pentru că a doua zi voia să iasă de acolo. Astfel, a lungit cuvîntul pînă la miezul nopții, arzînd multe lumînări în foișorul acela. Atunci un tînăr, anume Eutihie, șezînd la fereastră, se îngreuiase tare de somn și a căzut jos din casa de sus, de la rîndul al treilea, și l-au luat mort.

Pogorîndu-se Pavel, a căzut peste el și, cuprinzîndu-l, a zis: "Nu vă tînguiți, că sufletul lui este în el!" Și iarăși s-a suit Pavel în foișor și a adus pe tînăr viu, mîngîindu-se mult. Sfîntul Pavel, vorbind pînă la ziuă și, sărutînd pe toți credincioșii, a plecat de acolo. Venind în Milet, a trimis la Efes ca să cheme la dînsul preoții bisericești, pentru că nu voia să se ducă singur acolo, ca să nu zăbovească, deoarece se sîrguia să fie în Ierusalim.

Venind din Efes duhovniceasca rînduială, apostolul i-a învățat, zicînd: *Luați aminte de voi și de turma voastră, în care Duhul Sfînt v-a pus episcopi, ca să pașteți Biserica Domnului, pe care a cîștigat-o cu scump sîngele Său.* Și le-a poruncit pentru eretici, care, după ducerea lui, aveau să între la ei ca lupi răi. El le-a mai spus și scopul călătoriei sale, zicînd: *Eu, cel legat cu Duhul, voi merge în Ierusalim, neștiind de cele ce va fi să mi se întîmple în el. Îmi grăiește Duhul Sfînt că mă așteaptă în Ierusalim legături și chinuri. Mie nu-mi este nici o grijă de acestea, nici nu am sufletul meu necurat. Mă silesc numai să-mi săvîrșesc alergarea mea cu bucurie și slujba pe care am luat-o de la Dumnezeu să o împlinesc.* Apoi a zis către ei: *Eu știu aceasta, că voi toți nu veți mai vedea fața mea.*

Atunci toți au plîns și, căzînd pe grumazii lui Pavel, îl sărutau, mîhnindu-se mai ales pentru cuvîntul care le-au zis că de acum nu vor mai vedea fața lui. Deci, au petrecut pe Sfîntul Apostol pînă la corabie. Iar el, dîndu-le cea mai de pe urmă sărutare, a luat calea mării. Trecînd prin multe cetăți și țări care erau pe lîngă mare și prin insule și pretutindeni cercetînd pe credincioși și întărindu-i, a sosit la Ptolemaida și a mers în Cezareea, găzduind în casa Sfîntului Apostol Filip, care era unul din cei șapte diaconi. Atunci a venit la Sfîntul Pavel un prooroc, anume Agav și, luînd brîul lui, și-a legat mîinile și picioarele, zicînd: *Așa grăiește Sfîntul Duh, că pe bărbatul a cărui brîu este acesta, așa îl vor lega iudeii și-l vor da în mîinile neamurilor!* Auzind frații aceasta, au rugat cu lacrimi pe Pavel să nu se ducă în Ierusalim. Sfîntul Pavel a răspuns către ei: *Ce faceți plîngînd și zdrobindu-mi inima? Pentru că eu nu numai că voiesc a fi legat, dar sînt gata a muri în Ierusalim pentru numele Domnului Hristos.* Iar frații au tăcut, zicînd: *Voia Domnului să fie!*

După aceasta, Sfîntul Apostol Pavel s-a suit în Ierusalim cu ucenicii săi, între care era și Trofin Efeseanul, care se întorsese din elini la creștini și cu dragoste a fost primit Pavel de Sfîntul Apostol Iacov, fratele Domnului și de toate Bisericile credincioșilor. În vremea aceea au venit din Asia în Ierusalim la praznic, iudeii care erau potrivnici lui Pavel și care pretutindeni în Asia ridicaseră cleветiri contra lui. Văzînd aceia pe Pavel în cetate umblînd cu Trofin Efeseanul, au spus de el arhierilor iudei, cărturarilor și bătrînilor, cum că Pavel strică legea lui Moise, neporuncind să se taie împrejur și pretutindenea propovăduiește pe Iisus cel răstignit. Și întărind pe toți asupra lui Pavel, doreau să-l prindă. Deci, cînd acei iudei din Asia au văzut pe Sfîntul Pavel la praznic în biserica lui Solomon, îndată au pornit cleветire contra lui prin tot poporul și, repezindu-se, au pus mîinile pe el, strigînd: "Bărbați israiliteni, ajutați! Acesta este omul care grăiește hule asupra poporului, asupra Legii și asupra acestui loc. El a băgat pînă și elinii în biserică, spurcînd acest sfînt loc". Ei au crezut că și pe Trofin l-a băgat Pavel în biserică. Deci, s-a pornit toată cetatea contra Sfîntului Apostol Pavel și, prinzîndu-l, îl trăgeau afară din biserică. Îndată s-au închis ușile și voiau să-l ucidă; dar nu în biserică, pentru ca să nu se spurce acel loc sfînt.

În vremea aceea, s-a înștiințat comandantul oștirii ce păzea cetatea, cum că tot Ierusalimul s-a tulburat. Acela, luînd îndată ostași și sutași, au alergat la biserică. Văzîndu-l poporul, a încetat a-l mai bate pe Pavel. Iar comandantul, prinzîndu-l, a poruncit să-l lege cu două lanțuri de fier și l-a întrebat cine este și ce rău a făcut. Iar poporul striga: "să-l ucidă pe Pavel!"

El, neputînd să înțeleagă pricina gîlcevii din pricina poporului care făcea gălăgie, a poruncit să-l ducă în ceata ostășească. Mulțimea poporului urma ceata ostașilor, strigînd să se ucidă Pavel. Fiind pe un loc înalt care avea trepte, Pavel s-a rugat de comandant să-l lase să grăiască către popor ceva. Deci, comandantul i-a dat voie. Pavel, întorcîndu-se spre popor și stînd pe pietre a strigat către ei în limba evreiască: "Bărbați, frați și părinți, ascultați răspunsul meu către voi". Și a început a le spune de rîvna de mai înainte după Legea lui Moise, cum a mers în Damasc, cum a strălucit o lumină cerească și cum a văzut pe Domnul trimițîndu-l la neamuri!

Poporul, nevoind ca mai mult să-i asculte cuvintele lui, și-a ridicat glasul către comandantul oștirii: "Ia de pe pămînt pe unul ca acesta, pentru că nu i se cade să trăiască!" Strigînd acestea, își aruncau hainele, făcînd praf în văzduh de mînie și voind să-l ucidă pe Pavel. Iar comandantul a poruncit să-l ducă în ceată, vrînd să-l cerceteze cu bătai ca să înțeleagă, pentru care pricină poporul striga contra lui. Și, întinzînd pe Pavel cu funii să-l bată un sutaș, Pavel a zis către el: "Vă este îngăduit să bateți pe un roman nejudecat?" Apropiindu-se de comandant, i-a zis: "Vezi, ce vrei să faci? Omul acesta este roman!" Atunci comandantul, apropiindu-se de el, l-a întrebat: "Roman ești tu?" Iar el a zis: "Da". Și a zis comandantul: "Eu cu mult preț am cîștigat numirea acestei vieți. Și îndată l-a scos din lanțuri. A doua zi, comandantul a poruncit să vină arhierii și tot soborul lor; și a pus înaintea lor pe Sfîntul Pavel. Acesta, căutînd spre sobor, a zis: "Bărbați frați, eu cu toată bunăștiința am viețuit înaintea lui Dumnezeu pînă în ziua de azi".

Atunci arhierul Anania a poruncit celor ce stătea înaintea lui, să-l bată peste gură. Iar Pavel i-a zis lui: "Te va bate pe tine Dumnezeu, perete văruit, pentru că vrei să mă judeci după Lege, călcînd legea și poruncind să mă bată fără vină!"

Sfântul Pavel, cunoscând că în soborul acela, o parte sînt saduchei, iar altă parte farisei, a strigat în adunare, zicînd: "Bărbați, frați, eu sînt fariseu, fiu de fariseu și pentru nădejdea și învierea morților primesc judecata". Zicînd el acestea, s-a făcut ceartă între saduchei și farisei și s-a despărțit poporul, pentru că saduchei ziceau că nu este învierea morților, nici înger, nici duh, iar fariseii mărturisesc că sînt acestea. Atunci s-a făcut strigare mare, pentru că fariseii ziceau: "Nici un rău nu aflăm în omul acesta". Saduchei ziceau dimpotrivă și din această pricină se făcuse mare ceartă. Comandantul ostașilor, temîndu-se ca Pavel să nu fie omorît de dînșii, a poruncit ostașilor să-l scoată din mijlocul lor și să-l ducă în ceată.

Deci, sosind noaptea, Domnul S-a arătat Sfântului Pavel și i-a zis: *Îndrăznește, Pavele, că precum M-ai mărturisit pe Mine în Ierusalim, tot așa se cade să Mă mărturisești și în Roma!* Apoi, făcîndu-se ziuă, unii dintre iudei făcînd sfat, s-au jurat între ei: să nu mănînce, nici să bea, pînă ce nu vor omorî pe Pavel. Ei erau mai mult de patruzeci de bărbați. Deci, de acest lucru înștiințîndu-se comandantul, a trimis pe Pavel cu mulți ostași înarmați în Cezareea la ighemonul Felix. Arhieriei cei bătrîni, aflînd de aceea, s-au dus și ei în Cezareea, unde pîrau pe Pavel la ighemon. Și, întrebîndu-se cu dînsul înaintea ighemonului, îi cereau moartea lui. Dar n-au sporit nimic, pentru că nici o vină de moarte n-au aflat într-însul. Dar ighemonul, ca să facă pe placul iudeilor, ținea pe Pavel în legături.

După trecerea a doi ani, Felix ighemonul a plecat de la stăpînirea ighemoniei și în locul lui a venit un alt ighemon, Festus. Pe acela îl rugau arhieriei ca să-l trimită pe Pavel în Ierusalim. Și aceasta o făceau iudeii vrînd ca să ucidă pe apostolul lui Hristos pe drum. Festus a întrebat pe Pavel, dacă voiește să meargă în Ierusalim la judecată. Acesta i-a răspuns: "Eu stau aici la judecata Cezarului, de la care mi se cade să primesc judecata. De am făcut ceva vrednic de moarte, nu mă lepăd de ea, iar de nu se află nimic asupra mea din cele ce grăiesc iudeii, apoi nimeni nu poate să mă dea pe mine lor, pentru că sînt cetățean roman!"

Atunci ighemonul Festus, sfătuindu-se cu sfetnicii săi, a zis către Pavel: "Pe Cezarul l-ai pomenit, la Cezar te vei duce!" Deci, după cîteva zile, împăratul Agripa, venind în Cezareea ca să cerceteze pe Festus și aflînd despre Pavel, a voit ca să-l vadă pe el. Cînd Pavel a fost dus înaintea împăratului Agripa și a ighemonului Festus, el le-a vorbit despre Domnul Hristos și despre marea sa credință. Atunci împăratul Agripa a zis către dînsul: "Puțin de nu m-ai convins și pe mine, ca să fiu și eu creștin!" Iar Pavel a zis: *Eu m-aș fi rugat lui Dumnezeu, ca și întru puțin și întru mult, nu numai tu, ci toți cei ce mă aud astăzi, să fie într-acest chip, precum sînt eu, însă afară de legăturile acestea!*

Acestea zicîndu-le el, împăratul, ighemonul și toți ceilalți sculîndu-se, s-au aplecat unul către altul, zicînd: *Omul acesta n-a făcut nimic vrednic de moarte și de legături.* Iar Agripa a zis lui Festus: "Omul acesta ar fi putut fi liber, de n-ar fi numit pe Cezarul. Acum l-au judecat pe el ca să-l trimită la Cezarul, dîndu-l cu alți ostași legați unui sutaș, anume Iuliu din oștile sevastienești". Acela, luînd pe cei legați împreună cu Pavel, i-a dus pe ei în corabie și au plecat.

Mergînd ei pe mare, nu fără de primejdie le-a fost calea, din cauza vînturilor celor potrivnice. Deci, cînd au ajuns pînă la Creta și au mers la un loc, care se numea "Limanuri Bune", Sfântul Pavel, văzînd de mai înainte cele ce aveau să fie, îi sfătuia pe ei să rămînă acolo cu corabia. Dar sutașul asculta mai mult pe cîrmaci, decît pe Pavel. Cînd erau în mijlocul noianului, a suflat un vînt puternic cu vifor, care a ridicat valuri foarte mari și era atîta ceață, încît paisprezece zile nu s-a văzut ziua cu soarele, nici noaptea cu stelele, neștiind în ce loc sînt. Deci, fiind purtați de valuri și deznădăjduindu-se, n-au mîncat în zilele acelea, așteptînd cu toții moartea, pentru că erau în corabie ca la două sute șaptezeci și șase de suflete.

Dar Pavel, stînd în mijlocul lor, îi mîngîia, zicîndu-le: "O, bărbaților, mai bine era să mă fi ascultat pe mine, ca să nu ieșiți din Creta; însă mă rog să fiți cu bună nădejde, pentru că nici unul din voi nu va pieri, decît numai corabia, de vreme ce astă-noapte îngerul Dumnezeului meu mi-a stat înaintea, zicîndu-mi: *Nu te teme, Pavele, că se cade ție să stai înaintea Cezarului. Iată, Dumnezeu ți-a dăruit pe toți cîți sînt cu tine! De aceea îndrăzniți, bărbaților, că eu cred lui Dumnezeu că așa va fi.* Atunci Pavel ruga pe toți ca

să primească hrană, zicându-le: *Nu vă temeți, că nici unuia dintre voi nu-i va cădea nici un fir de păr din cap.*

Acestea zicându-le și luând pâinea, a mulțumit lui Dumnezeu înaintea tuturor și, rupînd-o, a început a mânca. Apoi, toți făcîndu-se cu bună nădejde au început a mânca, primind hrană. După ce s-a făcut ziuă, au văzut pămîntul, dar nu cunoșteau în ce țară este și a îndreptat corabia spre mal. Dar fiind aproape de mal, un loc între două maluri, corabia s-a înfipt în nisip cu partea dinainte, iar parte dinapoi se rupea de furia valurilor. Atunci ostașii s-au sfătuit între dînșii să omoare pe cei legați, ca nu cumva să scape cineva înotînd. Iar sutașul, vrînd să ferească pe Sfîntul Pavel, l-a oprit pe el; iar la ceilalți le-a poruncit să înoate, care cum vor putea și sărînd în apă să iasă la mal. Ceilalți care îl priveau, au început și ei a înota, unii pe scînduri, iar alții pe ce apucau din corabie, așa că toți au ajuns sănătoși la pămînt, scăpînd din mare.

Atunci ei au cunoscut că insula aceea se cheamă Malta, iar locuitorii, fiind barbari, nu le-au făcut lor nici o milă. Deci, aprinzînd ei un foc, din cauza ploii și a frigului ce era atunci, ca cei udați de apă să se încălzească, Sfîntul Pavel a adunat o mulțime de uscături și, punîndu-le pe foc, o viperă ieșind din căldură, s-a agățat de mîna lui, stînd atîrnată. Barbarii, dacă au văzut vipera atîrnată de mîna Sfîntului Pavel, ziceau între dînșii: *Cu adevărat, ucigaș este acesta, deoarece izbăvindu-se de mare, judecata lui Dumnezeu nu l-a lăsat să trăiască.* Dar Sfîntul Pavel, scuturînd vipera pe foc, nici un rău nu a pătimit. Iar aceia așteptau să se aprindă de veninul șarpelui și să cadă mort. Așteptînd ei mult și nevăzînd nici un lucru de acesta, și-au schimbat socoteala, zicînd că acela este de la Dumnezeu.

Deci, mai marele insulei aceleia, cu numele Publius, primind în casa sa pe toți cîți ieșiseră din mare, i-a ospătat cu dragoste. El avea pe tatăl său pătîmind de friguri și de idropică, zăcînd pe patul durerii. Atunci Pavel, intrînd la el, s-a rugat Domnului și punînd mîinile pe cel bolnav, l-a tămăduit. Aceasta făcînd, toți neputincioșii din insula aceea, veneau la el și se tămăduiau. După ce au trecut trei luni, plecînd cu altă corabie, au ajuns la Siracusa și de acolo în Regium, apoi în Puteoli, și după aceasta au ajuns în Roma. Cînd frații din Roma au aflat de venirea lui Pavel, toți au ieșit întru întîmpinarea lui, pînă la Forul lui Apius și pînă la cele trei Taverne. Pavel, văzîndu-i, s-a mîngîiat cu duhul și a mulțumit lui Dumnezeu. Atunci sutașul, care adusese din Ierusalim la Roma pe cei legați, i-a dat voievodului. Acela i-a poruncit lui Pavel să petreacă deosebit și a poruncit unui ostaș să-l păzească. Deci, Pavel a petrecut în Roma doi ani, primind pe toți care veneau la dînsul și căroră cu îndrăzneală și fără temere le propovăduia Împărăția lui Dumnezeu și îi învăța cele despre Domnul nostru Iisus Hristos.

Cele spuse pînă aici despre viața și ostenelile lui Pavel sînt luate din Faptele Apostolilor, scrise de Sfîntul Luca. Iar despre celelalte pătîmiri ale lui, el singur le spune în scrisoarea sa către Corinteni, scriind astfel: *În osteneli am fost de multe ori, în bătaii cu asprime, în temniță peste măsură și în primejdie de moarte adeseori. Am luat de la iudei de cinci ori cîte 40 de lovituri fără una. Am fost bătut cu toioge de trei ori; odată am fost improșcat cu pietre, corabia s-a sfărîmat cu mine de trei ori, stînd o zi și o noapte în adîncul mării. Am fost de multe ori și în călătorie, căci precum a măsurat lungimea și lărgimea pămîntului cu umblarea și marea cu înotarea, tot așa am știut și înălțimea cerului, fiind răpit pînă la al treilea cer, pentru că Domnul, mîngîind pe apostolul Său în ostenelile cele suferite cu multe dureri, pentru numele Lui cel sfînt, i-a descoperit bunătățile cerești, pe care ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit; cuvinte negrăite, pe care nu este liber omului a le grăi.*

Dar cum s-a săvîrșit acest sfînt apostol și celelalte nevoințe și alergări ale sale, povestește Evsevie Pamfil, episcopul Cezareii Palestinei, scriitorul istoriei bisericești. Acesta zice că, după ce Sfîntul Pavel a stat doi ani legat în Roma, a fost lăsat liber ca un nevinovat. După aceea el a mai propovăduit acolo cuvîntul lui Dumnezeu, cum și prin alte țări ale Apusului. Sfîntul Simeon Metafrast scrie că după ce Apostolul Pavel a scăpat de legăturile din Roma, ostenindu-se încă cîțiva ani în bunăvestirea lui Hristos, a ieșit din Roma și a trecut în Spania, Galia și în toată Italia, strălucindu-i pe toți cu lumina credinței și întorcîndu-i la Hristos de la înșelăciunea diavolească. Pe cînd era în Spania, o femeie oarecare bogată și de bun neam, auzind de propovăduirea apostolului despre Hristos, dorea ca să-l vadă. Deci a îndemnat pe bărbatul său, Prov, să roage pe Sfîntul Apostol Pavel să vină în casa lor, ca să-l ospăteze cu dragoste. Sfîntul Apostol intrînd în

casa lor, femeia l-a privit în față și a văzut pe fruntea lui scris cu slove de aur aceste cuvinte: "Pavel, Apostolul lui Hristos!"

Văzînd femeia ceea ce nimeni nu putea să vadă, a căzut la picioarele apostolului cu bucurie și cu frică, mărturisind că Hristos este adevăratul Dumnezeu, și a cerut Sfîntul Botez. Deci, a primit mai întîi botezul femeia aceea, care se numea Xantipi, apoi bărbatul ei Prov și după aceea toată casa lor. Asemenea a primit botezul și Filotei, mai marele cetății și mulți alții. Apoi, străbătînd el prin toate părțile Apusului, i-a luminat pe toți cu lumina sfîntei credințe.

Sfîntul Apostol Pavel, văzînd mai înainte sfîrșitul său cel mucenicesc s-a întors în Roma și a scris Sfîntului Timotei, ucenicul său, acestea: *Vremea ducerii mele a sosit și acum mă jertfesc. Eu m-am nevoit cu bună credință, alergarea am săvîrșit și credința am păzit; deci, de acum mi se păstrează cununa dreptății, pe care mi-o va da Domnul în ziua aceea.*

Despre vremea pătimirii Sfîntului Apostol Pavel, istoricii bisericești nu scriu toți într-un fel. Nichifor Calist, în cartea a doua a istoriei sale, cap. 36, scrie că Sfîntul Apostol Pavel a pătimit pentru Simon vrăjitorul în același an și în aceeași zi cu Sfîntul Apostol Petru, ajutînd lui Petru ca să-l biruiască pe Simon. Alții spun că după moartea Sfîntului Petru, trecînd un an, Pavel a pătimit tot în luna iunie în 29 de zile, zi în care Petru fusese răstignit cu un an mai înainte. Pricina pătimirii Apostolului Pavel spun că a fost aceasta: El, prin propovăduirea lui Hristos, îndemna pe fecioare și pe femei la viața cea înțeleaptă. Însă nu se pare a fi nici o deosebire de aceea, căci se scrie în viața Sfîntului Petru, de către Simeon Metafrast, că, după pierzarea lui Simon vrăjitorul, Sfîntul Petru n-a pătimit îndată, ci după cîtiva ani. El a pătimit și pentru cele două femei iubite ale lui Nero, care crezuseră în Hristos și le-a învățat a petrece în curăție. Dar, de vreme ce și Sfîntul Pavel a viețuit mulți ani în Roma și în părțile Apusului cele dimprejur, în aceeași vreme cînd trăia și Sfîntul Petru, s-a putut întîmpla că și Sfîntul Pavel să fi ajutat Sfîntului Petru la lupta ce s-a dus contra lui Simon vrăjitorul, în vremea petrecerii sale cea dintîi în Roma.

Venind a doua oară în Roma, slujea cu Sfîntul Petru la mîntuirea oamenilor, povătuind partea bărbătească și femeiască la viața cea curată. Prin aceasta a pornit spre mînie pe cel necurat și spurcat cu viața, pe împăratul Nero, care, căutîndu-i pe amîndoi, i-a osîndit la moarte. Pe Petru, ca pe un străin, l-a dat spre răstignire; iar pe Pavel, ca pe un cetățean roman, pe care nu se cădea să-l omoare cu moarte necinstită, l-a osîndit la tăiere cu sabia. Aceasta deși nu s-a întîmplat într-un an, însă în aceeași zi. Cînd s-a tăiat cinstitul cap al Sfîntului Apostol Pavel, a curs din răni sînge și lapte. Iar credincioșii, luînd sfîntul lui trup, l-au pus la un loc cu al Sfîntului Petru.

Astfel s-a sfîrșit vasul lui Hristos cel ales, învățătorul neamurilor, propovăduitorul a toată lumea, văzătorul cereștilor înălțimi și al frumuseților Raiului, privesc și mirarea îngerilor și a oamenilor, marele nevoitor și pătimitor, care a purtat pe trupul său rănile Domnului, Sfîntul și marele Apostol Pavel. A doua oară, deși fără de trup, s-a înălțat pînă la al treilea cer și a stat înaintea luminii cele întreite, împreună cu prietenul și ostenitorul său, cu Sfîntul marele Apostol Petru, trecînd de la Biserica care se luptă, la Biserica cea biruitoare, care prăznuiește în glasul bucuriei și al mărturisirii sunetului ce prăznuiește. Ei slăvesc pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfîntul Duh, pe Unul Dumnezeu în Treime, Căruia și de la noi păcătoșii să-I fie cinste, slavă, închinăciune și mulțumire, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.
